

Motion till riksdagen 2025/26:1049

av Jamal El-Haj (-)

Representativ demokrati och vikten av förankring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka demokratin genom bred förankring av politiska beslut i riksdagen och samhället och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att regeringen tar ansvar för hela svenska folket och inte låter små partier få oproportionerligt inflytande över avgörande framtidsfrågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

När den politiska makten fördelas i en demokrati innebär det inte att majoriteten har rätt att bortse från minoritetens intressen. Tvärtom är en fungerande demokrati beroende av respekt för olika åsikter och av en ständig strävan efter samförstånd.

I dag ser vi en tendens att nästan hälften av befolkningen upp mot 49 procent av väljarna riskerar att helt marginaliseras i beslutsprocesserna. Det skapar polarisering och misstro och försvagar tilltron till de demokratiska institutionerna.

Oavsett vilken konstellation som bildar regering är det avgörande att försöka ena det svenska folket. Att vinna regeringsmakten är inte ett mål i sig utan ett uppdrag att styra landet i allas intresse. Om en regering ser sig som en marionett för enbart sina egna väljare, utan att ta ansvar för helheten, blir demokratin ihålig. Den representativa demokratin styrka ligger i att varje röst räknas och att ingen grupp permanent stängs ute från inflytande.

Det är därför problematiskt när ett mycket litet parti, kanske med stöd på endast fyra procent av väljarna, får oproportionerligt stort inflytande över centrala frågor som energi, klimat eller utbildning. Dessa områden berör hela nationens framtid och kan inte reduceras till kohandel mellan partier. Beslut av sådan dignitet måste förankras brett

både i riksdagen och i samhället. Annars riskerar vi att få politiska system som svänger kraftigt med varje mandatperiod, vilket skapar osäkerhet för medborgare, företag och samhällsinstitutioner.

Demokrati handlar därför inte bara om att räkna röster på valdagen. Den handlar också om respekt för minoritetens ställning, om långsiktighet och om att bygga förtroende. Ett land kan inte styras på ett hållbart sätt om nästan hälften av folket konsekvent känner sig ignorerade. Politikens uppgift måste vara att söka breda överenskommelser i de frågor som formar samhällsbygget på djupet – som energiförsörjning, skola, sjukvård och klimat. Endast då kan vi skapa stabilitet och framtidstro.

Det betyder inte att alla alltid måste vara överens. Men det betyder att de beslut som fattas ska bygga på respekt för olika perspektiv och på en vilja att hitta gemensamma lösningar. Demokratin är starkast när den inte missbrukas för kortsiktig maktutövning utan används för att ena människor i en gemensam riktning.

Politiken behöver en ny kultur av förankring, dialog och respekt. Att bilda regering är att ta ansvar för hela Sverige, inte bara för de egna väljarna. Minoritetens röst är lika viktig som majoritetens – och ska behandlas därefter. Endast på det sättet kan demokratin utvecklas och behålla sin legitimitet.

Jamal El-Haj (-)